

Izhaaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciškaška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglasi, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani
Franciškaška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Nova vlada sestavljena!

LDU Beograd, 30. dec. Danes popoldne je došlo do sestave vlade pod predsedstvom g. Nikole Pašića. Ministrska lista se bo jutri objavila uradno.

Zgodilo se je, kakor smo napovedovali. Ko bi ne bil Pašić prepričan, da se mu bo njegova misija obnesla, bi je ne bil prevzel.

Ali se jim mudi!

LDU Beograd, 30. dec. V informiranih krogih se govori, da bo imela demokratska stranka v novem kabinetu tele listnice: Ministrstvo za notranje stvari: Milorad Drašković; ministrstvo za finance: Kosta Stojanović; ministrstvo za prosveto: Svetozar Pribičević; ministrstvo za šume in rude: dr. Hinko Krizman; ministrstvo za trgovino: dr. Kosta Kunanudi; ministrstvo za socialno politiko: dr. Kukovec.

Reakcija na pohodu!

Nevarna igra.

Iz Belgrada prihajajo naravnost neverjetne vesti. Kar je skuhala odstopajoča vlada tega ne bo tako lahko mirno prelela. Mi razumemo sicer bolj proti komunizmu, ampak ne z nasilnimi sredstvi. Nasilje ustvarja mučenike in teh nam ni treba. Komunizem je ideja, katero je treba pobiti z drugačnimi metodami kot z baioneti.

Pa poglejmo, kaj pravi vlada: LDU, Beograd, 30. dec. (Uradno.) Od več strani in iz več zanesljivih virov so državna oblastva doznala, da razkrojni in reakcionarni elementi pripravljajo te dni napad na državo, njeno ustroistvo in državni red, da bi po ruskem boljševiškem vzorcu razrušili vse, kar obstaja danes zakonov ter javnih in privatnih dobrin, namesto tega na da postavijo kakor na Ruskem oblast nekaterih ljudi, ki bi razpolagali z življenjem, svobodo in imetjem državljanov, našo državo pa da otvorijo invaziji tujcev. To izmenjujejo oni diktatorji proletariata in ker smatrajo našo državo samo za en sektor na fronti v borbi, ki to vodi boljševiki proti vsemu svetu, hočejo na tem sektorju začeti vojno proti vsemu svetovnemu kapitalizmu, da bi porušili vse ono na svetu kar je do danes ustvarila moč duha in delo človeštva. Tudi naša država bi imela po njihovem načrtu zopet utoniti v krvi, da zaide zopet kakor na Ruskem, v notranje državljanske borbe, v mednarodno vomo, plenjenje živeča in živine po selih in drugega imetja na mestih. Komunističnemu pokretu so se pridružili tajno mnogi javni in skriti neprijatelji naše države in naroda, premagani v vojni, ki sireme za tem, da se no vojni osvetijo tej državi s tem, da zavade vajo narod in ga vzdržujejo od zunaj in od znotraj. Nekateri se kot vojni bogataši vpišujejo v komunistično stranko. Drugi si dajejo denar za časopise, ki niše neresnično in hujskajoče na nezadovoljnost, tretji imajo zveze z inozemstvom in inozemskimi denarnimi fondy, nabavljajo bombe, eksplozivna in orožje, četrti na vse načine preprečujejo red v državi — vse to, da bi se narod pobomil in da bi državljani postali brezbrizni in ozorčeni nad državo. Stotine ljudi plačanih iz tainih fondov, hodi iz kraja v kraj s zborovanjem na zborovanje, iz vlaka v vlak, iz kavarne v kavarno in ne dela nič drugega kakor da moti javni mir in ubija med državljani zaupanje v državo in njeno bodočnost. To dela danes eden, drugi drugi na isti način, po utrujenosti tretji itd. drug za drugim da bi izzvali uverjenje, da bo v resnici proučeno društvo in država. Naiboli spredaj med motilci in agenti se proučajo med to tuci, ki se kot delavci vrtajo v delavske organizacije, da jih držijo, in spravljajo radi špijonaže svoje agente v državne službe. Mnogi, sicer dobri državljani in uradniki, so že postali žrtve njihove proučaje. Mnogi mlajši, učitelji n. pr.

manj izšolani in brez izkustev, so bili zmešani in, nezavedajoč se posledice pristajalo na to razkrojni delo in se imenujejo komunisti ter poizkušajo propagando med vojsko in orožništvo, da bi kakor v Rusiji, med drugimi porušili tudi ta steber reda in namesto njega postavili takozvano rdečo gardo. Oni podaljšavajo tudi danes, ko se je ves svet pomiril državljanske in mednarodne vojne. Ta boljševiška oblast, ki se imenuje boljševizem je samo za nekaj tednov premagala Rusijo, obvladala Madžarsko, pa te tam izginila, pustivši v propasti one, ki so diktirali. Sicer pa so Amerika, Anglija, Francija, Nemčija in druge urejene in bogate države komunizem premagale z lahkoto takoj od početka. Narod zahteva mir, da bi lečil svoje v vojni dobljene rane in bolečine. Ker so prekratni elementi izbrali te dni ko začena narodna skupščina ureja državo, da ustavi splošno delo kar bi se potem pretvorilo v nered krvave izjave in razsulo se je vlada odločila, da se moč države stavi v službo svobode in reda. Zato odreja ministrski svet:

1. da se do rešitve ustave preopoveduje vsaka komunistična in druga razkrojna propaganda, ustaviho njihove organizacije, zaporo njihova zbirališča, preopovedo njihove novine in vsi drugi listi, ki bi motili noko in mir države, opovedovali, onarivčevali ali hvajili diktatorjo revolucije ali kakršnokoli nasilje. Takoi se imajo odstraniti vsi pozivi in veneralno stavko in do enega meseca zapreti vsi, ki jih razširjajo ustno ali nismego.

2. Preopoveduje se tiskano stvar, s katerimi se zmanjšuje pomen teh ukrepov, izdanih za ohranitev svobode reda in lastnuge: samo oh sebi se razume, da ostane nedotaknjena svoboda javne besede in pisma, ako se z njimi ne žali država in ne izvira javna demoralizacija, u

3. v vsakem primeru nereda, ki ima značaj rušitve se bodo norei ukrenili ostri koraki proti voditeljem in moralnim podpornikom.

4. določa se obvezna prijava orožja ter se ho vsak, ki ne bi prijavil strelnega orožja ali eksploziv, kaznoval s tremi meseci zapora.

5. za ves čas dela ustavodajne skupščine so preopovedane v Beogradu vse manifestacije razkrojnega ali vznemirjačnega značaja ter se bodo izročili vohem sodišču vsi oni, ki bi se z orožjem udeležili državnim varnostnim orvanom.

6. z našega ozemlja se iztiralo vsi tujci ki ih se pridružili zmešnjavam ali jih lačili.

7. iz državne službe se odpustijo vsi uradniki, višji in nižji ki bi širili boljševiško propagando v naši državi ter se odvzame pomoč za študiranje vsem študentom-komunistom.

Volitve v konstituanto so se izvršile v redu in svobodi — v redu in svobodi nai vrši konstituanta svoje

Burna generalna stavka v Zagrebu.

LDU, Zagreb, 30. decembra. Danes popoldne je bila v Zagrebu proklamirana generalna stavka delavstva komunistične stranke. Vendar pa je stavka uspela samo deloma, ker je pustilo delo samo tovarniško delavstvo, dočim se v malih obratih dela. Tudi trgovine so bile odprte. Delavci in komunisti pa so terorizirali trgovine, da se morajo zapreti. En del se je pozvil odzval, drugi del trgovin pa je ostal onpr. Kavarni in gostilne so ves dan zaprte. Ob sedemnajstih je vodstvo komunistične stranke sklicalo skupščino v kino Metropol, pa je redarstvo prepovedalo skupščino. Ves dan so se zbirali po mestu delavci in veliko število radovednežev, ker je med tem izšla ministrska naredba, s katero se razpuščajo komunistična združenja, je redarstvo zasedlo Delavski dom v Ilici št. 55, izpraznilo vse prostore in zapčitalo vrata. Ravno tako je redarstvo zasedlo železniško tiskarno, kakor tudi prostore zveze privatnih nameštencev, katere vodstvo se nahaja v komunističnih rokah. Popoldne okoli sedemnajstih je prišlo do spopada z redarstvom v Mesniški ulici. Komunisti so metali kamenje na redarstvo in orožništvo, nakar je bilo oddanih nekotliki strelci v zrak, delavstvo pa je zbežalo v Tuškance. Medtem je nastopilo vojaštvo, ki je zasedlo vsa javna plosnja in važne dohode v mesto. Danes ni

delo za katero je dobila narodno po-
verjenje! (Slede podpisi vseh mini-
strov).

Izšel v mestu vsled stavke noben list. Ob 21. so izšle »Službene Narodne Novine«, ki objavljajo naredbo banskega upravitelja dr. Bošnjaka, s katero se na ozemlju Hrvatske in Slavonije ustavljajo vsi komunistični listi in najstrože prepoveduje širjenje komunističnih propagandnih spisov. Ker se je delavstvo vedno bolj zbiralo, je zvečer nastopilo redarstvo, ki je izpraznilo vse ulice in sedaj vlada v mestu popoln mir. Redarstvo je izdalo najobsežnejše varnostne odredbe. Tako se morajo lišna vrata zapirati ob 19., prepovedano je vsako zbiranje na ulici, prepovedano je točenje alkohola, za jutri na Silvestrovo pa so prepovedane vse zabave. Vlada je izdala uradni komunik, v katerem pravi med drugim: Ker so se državna oblastva po zanesljivih virih uverila, da protidržavni elementi za te dni pripravljajo prevrat po boljševiškem vzorcu v Rusiji, in so s pomočjo inozemskih denarnih sredstev v to svrbo pripravili bombe, eksplozive in orožje, je ministrski svet sklenil, da se imajo razpustiti vse komunistične organizacije in ukreniti vse varnostne odredbe. Te odredbe mora vlada izvesti z vso energijo, ker hoče brezpozolno ščititi svobodo, red in varnost imenja državljanov v državi ter je samo od vseh treznih elementov odvisno, da se te odredbe izvedejo brez nepotrebnega vznemirjenja.

Vpričo reakcije.

Ko se je po strahovitem voliškem polomu centralnih sil izvršil v naših deželah prevrat in so množice navdušeno pozdravljale začetek nove dobe so mislile, da se na razvalinah starega, prokletega, resnično poračena nekaj bistveno novega, pravičnejšega, boljšega, lepšega. — Četudi je bil narod le slabo pripravljen za veliko uro in je voditeljem manjkalo orientacije in se marsičesa drugega, je bilo ujanje ljudstva vendar razumljivo in opravičeno. Čemu novost, če je enaka staremu? Čemu izprememba, če ostane vse, kakor je bilo? Kaj bi koristila nova imena, nove zastave, novi zemljevidi, če ostane življenje ljudstva bedno kakor prej? Zmislil novega reda, od vseh strani pozdravljanega, želimo pričakovane, je mogel biti le v tem, da bo boljši od starega, da prinese ljudstvu več sreče, več možnosti za nadaljnji razvoj, več garancij za svobodo in napredek.

Ta nada ljudstva je bila postavljena na trdo preizkušnjo. Namesto, da bi se bili tisti ki jih je valovje revolucije — kakršna koli je že bila ta revolucija — vzneslo na vrh, podvizali in dali narodu čim prej priliko, da izrazi svojo besedo, so zavlačili edino delo, ki bi bilo opravljeno obstanek njihove vlade, pa so se brez vsakega narodnega pooblastila dve leti vedli kakor legitimni gospodarji države in vršili posle za katere niso bili nikdar poklicani.

Zakaj se konstituanta tako dolgo ni sklicala? Zakaj se niso razpisale volitve, zakaj se ni zanje izdelal volilni red takoi, ko se je sestavilo tisto začasno »Narodno predstavništvo«, ki bi bilo smelo le pot pripraviti ustavotvornemu parlamentu? ... Izgovorov smo slišali brez števila, a držal ni ne eden. Navidezno naithtnejši češ, da ne more biti volitev, dokler niso rešena zunanja vprašanja in se ne ve, kako daleč da sega teritorij, na katerem se bo volilo, je bil priveden do absurdnosti, ker je bil naš spor z Italijo vendar tudi takrat nerešen, ko so se volitve naposled razpisale in ko imamo tudi danes se ozemlje ki pripada nam, na ni zastopano v konstituantu in se ni moglo udeležiti volitev. Druge pretyeže so bile še bolj iz trje izvite in so imele še manj podlage.

Pač pa je zavlačevanje imelo svoj namen.

Klinb vsemu advokatskemu zavilanju je zmislil konstituante v tem da konstituira državo, to se pravi, da to uredi v vsakem oziru, od tal na do strebe. In kler ni demokracija le prazna beseda ampak živa resnica, gre pravica konstituiranja edino narodu. Čigar volje ne sme omejevali nobena predhodna določba, pa naj bi prihajala od koder koli. Z drugimi besedami: Konstituanta mora biti suverena in mora imeti vse možnosti da izdela konstitucijo povsem po svoji volji ki reurezentira voljo naroda.

Kapitani in krmari, ki so se od začetka postavili na našo državno ladjo, so pač z besedami priznali potrebo konstituante toda v mislih jim ni nikdar bila skupščina z resničnimi pravicami konstituante. Pred svetom so hoteli paradižati z demokracijo in svobodomiselnostjo, v srcu pa niso mislili nič trenotek na to, da bi si narod uredil dom kakor si sam želi. Vse njih stremjenje je šlo za tem, da postavijo konstituanto pred celo vrsto gotovih deistev, na katerih naj bi se nič več ne izpreminjalo. Vse zavlačevanje volilnega reda in volitev je imelo zgolj ta namen, in ko so naposled morali napraviti navidezni poklon demokraciji, so mislili, da so že svoji cili dosegli.

Konstituanta se je sešla že v znamenju reakcije. Ko so poslanci prišli v Beograd so našli pred sabo poslovniki ki jim veče roke in ustanavljali že kot gotova deistva reči, o katerih more že le konstituanta sklepati. Država še nima ustave, zakaj če bi jo imela, je ne bi bilo treba še le izdelavati. Imamo pač nekaj provizičnega, kar se pa s konstitucijo lahko od konca do kraja izpremeni. Dokler ustava ni izdelana, ne more nihče apodiktčno povedati, kakšno oblika bo imela država ali kako se bo vlada in upravljala. Ali poslovniki, ki ga je izdelal odsek brez volitev sestavljenega narodnega predstavništva in iz njega izšle vlade — in še to na skrajno dvomljiv način — hoče svobodno izvoljenim postancem predpisovati monarhijo in še celo vrsto določb, ki spadajo edino v delokrog konstituante same. Gospod

Vesnič se na upa na javni seli sklince-
vati na »zakonitost«
tega postopanja!

Ti reakcionarni naklepi bi imeli stvarno malo pomena. Če bi imela konstituanta sama dovoli lrbtišča, da bi se odločno postavila v bran za svoje pravice. Toda že danes je jasno, da te večina skupščine pripravljena zobati samozvane gospodarjem pohlevno iz rok in na njih novelle plivati v lastno škodo. Z nekaterimi drugimi skupinami vred so socialisti v zbornici razkrili napad na suverenost konstituante in konstatirali nasilstvo ki se vrši nad narodnimi poslanci. Ni se čuditi, da so bili radikalci gluhi za vse argumente: značilno na je, da niso imeli demokrati dovolj poguma, da bi bili nastopili za pravice in dostojanstvo skupščine, temveč so iz strahu da bi utegnili ostati izven vladne kombinacije in morali eršiti trdi kruih opozicije, desavuirali celo svoiega šefa Davidoviča, ko le iznrevorili nekoliko besed za sporazum, in zlezli radikalcem pod klop.

Demokrati so si odprli pot do vladnih sedežev, odprli so na tudi vrata na stečaj reakcij. Zvoki nene trambe se že slišijo. Muslimanski begi so tretja partija v vladni kombinaciji in se — kar je povsem naravno — posebno živahno zanimajo za agrarno reformo, za vprašanje, ki je za našo državo in za naš narod vitalnega pomena. Kakšne nazore ima ta fevdalna gospoda o rešitvi agrarne problema, čivkajo po Balkanu že davno vrabci po strehah in na prste si je lahko sešteti, koliko naprednosti in demokracije je pričakovati od vlade, v kateri bodo oni deležniki.

Senca padajo tudi od drugih strani. Gospodje ki si sedaj dele ministrske stolčke, so prav tisti, ki so zahtevali pravico da bi izdajali ukaze namesto zakonov, ki so forsirali zakon o »redu in radu«, in označevali osemurni delavnik za zmoto. Zdal frče po časopisih grozo vzbujajoče — pa tudi močno ščetajoče — vesti o razkritih zarotah in nameravanih revolucijah o skrivnostnih radiotelegrafskih zvezah, obenem pa šviga po zraku sablja se grozi z nasilnim zatiranjem stavek militariziranih delavcev v prid privatnim kapitalističnim izkoriščevalcem, se prirelojo vojaške vaje celih garnizij okrog mesta kjer se čitka in od časa do časa zapoje globok bas pesem o razpustu konstituante, kateremu naj bi seveda sledila diktatura s pomočjo balonctov in tonov.

Za reakcionarne namene o katerih ne more biti vpričo očitnih deistev nikakršnega dvoma, je vsaka kontrola resne opozicije nerodna in priprančen nazadnjaštva ne bi bilo nič liubše, kakor da bi se v konstituenti iznebili vseh elementov ki bi jim utegnili delati »stisnost«. Z intrigami in s provokacijami se skuša doseči ta cili in zlasti za vsako socialistično opozicijo je nad vse važno, da se ne da zvrbiti na te limanice. — Nič ne bi bilo mračnim struim ljubše, kakor da bi na levi vzkipele temperamentni na storili kakšne korake ki bi jim dali pretevezo za izključitev za razveljavljenje mandator ali kaj podobnega.

Čim obietnejši so nameni reakcije čim samonastnejši je njen nastop, tem več treznosti je treba opoziciji. Dosele je šlo večinoma za formalnosti, ki nač lahko vzbujajo stud in srd, k pa od daleč nimaio toliko pomena, kolikor stvarni načrti, ki jih pripravljajo nazadnjaštvo. Zaradi teh načrtov

Veselo in srečno

NOVO LETO!

Uredništvo.

ne naivnejša naloga vsake socialistične frakcije vztrajati na bojišču. Kamor je poslanec poslala volila volilcev in odločil se bo, da se dati izriniti bi bila največja napaka in največje vesele za reakcionarje.

Trdo delo čaka še na opozicijo in prišlo se bo kadar pripelje reakcija svoje že pripravljene težke topove. Lahko se zdi, da postane tedaj tudi izstop iz skupščine zadnje protestno sredstvo manifestacije, nad katero se vrši brutalno nasilje. Ali tak korak more opravičiti le skrajna sila, zlasti če postane očito, da je vsako pozitivno delo in vsaka stvarna kritika zaman. Dokler na ne postane taka demonstracija neizogibna, je na dolžnost resnih opozicionalcov trdno vztrajati na svojih mestih in energično voditi boji, ki jim je bil naložen od ljudstva.

Silvestrov večer se vrši ob 7. uri v hotelu Tivoli, veseliča mizarskih pomočnikov, Ples, dobilki. Prihodki je namenjen za onemoglo člane.

„Rdeči teden“.

O novem letu delamo svojo bilanco in sklepamo letni obračun. O novem letu predelujemo svoje kuličice, iz katerih govorimo neizoprenilive številke trd, neizoprenilive iztek!

Številke ki nam jih kaže naša politična bilanca, niso neugodne. Mi smo v preteklem letu preživeli hudo krizo, ki nas je pretljala uničiti toda do volitev se je položaj izboljšal v toliko, da smo z volilnim rezultatom lahko popolnoma zadovoljni in nani ponosni. Volilne številke so nam tolažba za preteklost in upanje za bodočnost.

Naše nade za uspešno bodočnost na ne bodo onaravljene, ako ne bomo ohranjali stalnih medsebojnih duševnih stikov in duševnih vezí. Te stike vzdrževati, medsebojno razumevanje gojiti in kreniti na te naloge našega časopisa.

Kolikorkoli različnih sredstev ima zavredno delavstvo za pridobivanje novih bolenikov — tako piše ameriški list „Proletarce“ — ostane vendar delstvo, da je eno najučinkovitejših njegovih sredstev časopis in knjige: pred vsem na časopise.

Leta 1909, je socialistična stranka v Ameriki uvedla natančno preiskavo katere agitacija je za pridobivanje članov v stranko najučinkovitejša. Pri tej priložnosti je ugotovilo, da je prišlo največ članov v stranko potem čitanja strankinega časopisa.

To je ugotovila stranka na ta način, da je poslala vsem svojim članom vprašanje, na katerih je stalo vprašanje, na kakšen način je ta ali oni prišel v stranko. Rezultat te raziskave je bil sledeči:

Vsled čitanja brošur je prišlo v stranko 6 odstotkov članov;

Vsled udeleževanja predavanj 10 odstotkov;

Vsled javnih shodov in sestankov 11 odstotkov.

Vsled čitanja socialističnih časopisov pa je prišlo v stranko nad 55 odstotkov članov!

To velja v splošnem tudi za naše razmere.

Dolžnost naših poslancev, agitatorjev in vseh somišljenikov je torej da pridobijo za naše liste kar največ naročnikov. Posebno pozornost naj obračajo na glavno strankino glasilo „Napreje“. Ogromni pomen dnevnika je vsakemu lasen. Dnevnik so usta, skozi katere se razgovarja stranka s svojimi člani vsak dan. Dnevnik spaja in druži po vsej domovini raztresene člane vsak dan na novo v eno samo nerazdružljivo in nepremagljivo celoto.

Sodrugelj in sodružice! Da bo naše delo napredovalo in se uspešno razvijalo, za to moramo skrbeti z vsemi svojimi silami. Kdor ne napreduje nazajduje. Obstanka na eni mrtvi točki ni: vse v naravi ali raste ali propada. Propada pa nečemo, mi hočemo rasti, procvet in napredek!

Zato vas pozivamo da takoj po novem letu zanočete povsod po Sloveniji intenzivno agitacijo za „Napreje“ — s tem, da nabirate zani naročnike. Vsaka organizacija naj si izbere sama najprikladnejši čas, da določi za agitacijsko delo za naše časopise

svoj „rdeči teden“.

Ta teden naj se nabira naročnike, drže naj se predavanja o pomenu časopisa, kjer je to mogoče, in na veseličah ne pozabite na svojo dolžnost proti svojemu glavnemu zagovorniku in branitelju.

Komur na ne dopušča razmere, da si sam naroči dnevnik, naj se na-

roči na teden, ali pa naj si v družbi s svojimi prijatelji naroči dnevnik.

Nobena naša organizacija ne sme ostati brez svojega „rdečega tedna“.

To bo najboljši odgovor na poskuse nasprotnega nam časopisa da vas izneveri vašemu programu in delavski solidarnosti!

Kierkoli se nudi prilika tam naj se naše somišljenike opozarja na dolžnost. Nam so dobrodošli dopisi od vseh strani. Mi vemo, da je mnogo ljudi ki bi radi napisali par vrstic, da se ne uvoja. Češ, da ne zmo! Takim ljudem očitno da je njihova bolezen neopravičena. Vsak naj napiše to kar ga boli ali kar ve. Čisto tako, kakor nač zua. Nihče naj se ne sramuje. Ako ni pisan dopis v taki obliki, ki je sposobna za tisk to nič ne de — zato so že drugi ljudje

Zavlačevanje rudarskih pogajanj.

Trboveljska družba hoče zvišanje cen premoga.

Včeraj popoldne so se rudarska pogajanja pri vladi v Ljubljani zopet nadaljevala. Dovedla pa niso do nikakega novega rezultata. Dočim je delavstvo s svoje strani že predvčerajšnjem popolnoma jasno izrazilo svoje stališče, ki naj tvori temelj za nadaljna pogajanja in se je tudi s strani vlade to stališče že priznalo kot upravičeno in obenem primerno, da se doseže sporazum, vendar se Trboveljska družba ne le izmika, da se jasno izjavi, če resno in obsežno pristaja na to, da se na tej podlagi vrše nadaljna pogajanja, temveč se sploh izmika izreči svoje zadnje stališče z namenom, da si z zavlačevanjem in s kazanjem svoje rezerviranosti morda še kaj izmesečari. Tudi nastop v posredovanju vladnih zastopnikov je bil kljub temu, da so bili spoznani in morali odobravati dobro voljo pogajajočih se rudarjev, tako, da se razne „obzirnosti“ napram Trboveljski družbi zde že bolj priljubiti.

Da se ugotovi diferenciacija minimalnih plač in prehranjevalnih razmer velenjskih in trboveljskih rudarjev, je vlada ob prisotnosti inženirja G. Čučka in 4 delavskih zastopnikov iz Velenja dopoldne v posobni komisiji proučila mezdni sistem, ki velja sedaj po novo — sklenjeni pogodbi za državne rudnike, da omogoči Trboveljski družbi, da se lahko jasno izrazi o svojem posebnem stališču napram temu meznemu sistemu. Pri pogajanjih je ravnatelj Trboveljske družbe glede velenjskega meznega sistema izjavil, da Trboveljska družba kot zasebno podjetje poziva „družinske člane“ ne more vzeti pri sklepanju pogodbe v tako obširnem smislu, kakor je to slučaj v meznih pogodbah pri državnih rudnikih, ter da obenem delavcem ne more priznati kakih koncesij, ne da bi pri tem primerno povzela cene premoga. Inž. G. Čuklje je nato kot zastopnik Zveze industrijev ugovarjal zvišanje cen premoga, da se varuje industrijski konsum in tudi poverjenik za socialno skrb se je kot vladni zastopnik izrazil zoper povišanje. Delavski zastopniki so se zoper zvišanje cen premoga takisto postavili ostro v bran in zahtevali, da družba izvrši povišanje plač edino na račun svojih ogromnih dobičkov, nikakor pa ne na škodo konsumentov. Posebno bi povišanje cen premoga prizadele železniški promet in nam na ta način življenje zopet podražilo. Na vse te

tukaj, ki bodo vse spravili v red. Tudi naj se nihče ne boji da se bo izvedelo njegovo ime, ako dotičnik tega ne želi. Uredništvo ne izda nobenega imena niti pred sodiščem! Eno pa moramo pač naglasiti: kdor diše, naj diše golo resnico! Poveljstva kakor so brez zabavljanja in brez pretiravanja! To je osnovni pogoj.

Kdorkoli pa želi v tem oziru kakoga podrobnejšega pojasnila, naj piše na uravo ali pa na uredništvo našega lista na naslov: „Napreje“, Ljubljana, Franciškanska ulica št. 6. Tu bo dobil vse potrebne podatke in navodila.

Sodrugelj in sodružice! Pogumno na delo! Uspeh mora biti tak, kakor je bil pri volitvah! Mi ne smemo omagati, ampak delati naprej!

Izjave je g. Ribnikar v imenu vlade predlagal, da naj bi se Trboveljska družba mesto, da poviša cene premoga, zadovoljila s tem, da z dviganjem produkcije poveča svoje dohodke, na katerih pa naj bi bile procentualno udeležene tudi najproduktivnejše kategorije rudarskih delavcev. Ravnatelj G. Skubic se je s tem predlogom zadovoljil, vendar pa je izjavil, da si od participiranja delavcev na dohodkih zvišane produkcije družba ne obeta veliko v ožgled že itak velike vzpodbude zvišanja produkcije z akordnim zaslužkom. Trboveljska družba bo sporazumno z rudarskim glavarstvom izdelala navodila za dolžitev od vlade predlaganih premij. Delavci so se temu nasproti izjavili, da zoper te nimajo ničesar, da pa so glavni vzrok padca produkcije v primeri s predloženim časom vseskozi poslabšane prehranjevalne razmere. Vladni predlog pa smatrajo le za dodaten predlog, ki na stavljenih delavskih zahtevah ničesar ne izprominja.

Z ozirom na vse te okoliščine je poverjenik za socialno skrb izjavil, da zaključuje pogajanja, ker ni prišlo doslej s strani Trboveljske družbe še do nikakega sporazuma. Trboveljska družba bo do danes popoldne poročala vladi o svojem definitivnem stališču, ki ga napram doslej izraženim zahtevam delavstva in napram vladnim posredovalnim predlogom zavzema, nato pa bo vlada ali pogajanja še nadalje (po novem letu) posredovala, ali pa bo storila svoje nadaljne korake.

Imamo utis, da se pogajanja namenu zavlačevajo s strani Trboveljske družbe, obenem pa, da tudi vlada ni storila odločnih korakov (zoper delavstvo je nastopila seveda takoj!), da že sedaj, ko so delavci že itak pokazali več kot dovolj dobre volje za sporazum, pritisne tudi na zasebno kapitalistično družbo, da popusti od svojih zgolj profitarjskih interesov. Delavcem gre za izboljšanje njihovih mizernih gmočnih razmer, s čimur bi se produkcija avtomatično sama zvišala, družbi pa le za čim večji profit ob čim manjših stroških. In vlade dolžnost je, da varuje ljudi, ne pa kapitalistične profite! Jasno mora biti vladi tudi to, da, če ni bilo državnim rudnikom treba zviševati cen premoga, da jih bo zasebni družbi treba tem manj, ker itak dela z večjimi profiti, kot država.

o razidu stranke ali o njeni združitvi z drugo stranko. Kakor se razvidi iz prve številke „Videla“, so se zbrali nezadovoljni naprednjaki, ker pri minulih volitvah niso prišli v obzir. Uspeh naprednjakov bo enak uspehu Ribarjev liberalcev, kajti čas špekulacij je minul.

Francoski socialisti za tretjo internacionalno, Socialistični kongres v Toursu je popold. razpravljal o priključitvi k tretji internacionali ter se je takoj za tem tudi vršilo glasovanje o tej zadevi. Od 477 delegatov se jih je izreklo 3252 za priključitev k komunistični internacionali. Za dnevi red Longueta je glasovalo 1022 delegatov, dnevi red Bluma, ki se je izrekel za priključitev k drugi internacionali, se je odložil ter so se njegovi pristaši vzdržali glasovanja.

Upor v Moskvi. Več enot rdeče organizacije v Moskvi se je uprlo in pokusilo polastiti se topniškega parka, ki se nahaja blizu mesta. Komunistične čete so upor zatirale ter razorožile V. in VII. polk prve sovjetske pehotne divizije. — Takim vestem naj veruje kdor more. Mi ne verjamemo, in sicer zato ne, ker vemo, da so ljudje v Moskvi tako lačni, da se ne morejo uprlo nikomur, če bi se tudi hoteli.

Čudna interpelacija. Francoski zbornici bo predložena interpelacija, ki zahteva pojasnila, kako je bilo mogoče, da je komunistična Klara Zetkin, ki je imela na socialističnem kongresu v Toursu kratek govor, prišla brez potnega lista preko meje. — Odgovor na to vprašanje bo za ministra jako lahek in bo obstal iz ene same besede: Trinklardi!

Obsodba madžarskih komisarjev. Te dni je bila proglašena sodba v procesu proti bivšim ljudskim poverjenikom. Sodišče je spoznalo vse obtožence za krive radi žaljenja veličanstva, hujkanja, ponare-

janja denarja in ščuvanja k upor in je obsodilo Karla Vantosa, Desiderja Bokanyja, Petra Agostona in Josipa Haubricha v smrt na vešalih, Franca Bajalkija, Antona Dovesaka, Jurja Nyisctorja, Henrika Kalmarija, Josipa Kellena in Aleksandra Szabadosa na dosmrtno prisilno delo. Radi zločina ponarejanja denarja so bili vsi obtoženci na denarno kaznen 1000 K, razen Szabadosa, ki mora plačati 400 K.

Bravo, D'Annunzio.

LDU. Rim, 29. Dogovor glede Reke se smatra za zaključen. D'Annunzio je izdal proglas, v katerem izjavlja, da se mu ne zdi vredno umreti za Italijo. D'Annunzio namerava baje zapustiti Reko z zrakoplovom.

LDU. Rim, 29. Kakor govore, sta reški župan Giganto in stolnik Venturi na današnjem sestankom z generalom Ferrarjem izjavila, da je D'Annunzio pristal na to, da preda vladno oblast in da odveže legionarje dane prisage, če se mu zagotovi, da se bodo pomirili.

LDU. Rim, 29. Danes jutraj so reški delegati izročili pismo, v katerem prepušča D'Annunzio vladno oblast županu in probivalsko mesto Reka ter obenem izjavlja, da sprejme pogoje, ki jih je postavil general Caviglia in da odveže legionarje dane prisage ter jih na mestu odpušča. Legionarji, ki so se pred zadnjim pozivom za predajo mesta prišli na Reko, bodo pomaloščeni.

LDU. Rim, 29. Pri razpravljanju o reških dogodkih opozarjajo listi na disciplino, ki sta jo izkazale italijanska vojska in mornarica, ko sta vršile svojo mučno nalogo brez oklevanja. List z zadovoljstvom ugotavlja in poudarja, da je armada in mornarica pri njenem delovanju podpirala javno mnenje, ki je odločno proti vsakim ponovnim pustolovščinam.

RAZNI TELEGRAMI.

Dunaj, 30. Dunajski občinski svet kot deželni zbor je danes na ponorci volil 68 delegatov za skupni nižavstviski deželni zbor. Socialnodemokratska stranka jih je dobila 42. Krščanskosocialna 21. česka 3. nemškonacionalna enega in židovskonalionalna enega.

Bukarešta, 30. Danes je bila zopet vzpostavljena diplomatska zveza z Bolgarijo. Bolgarski poslanik Netkoff je danes kralju Ferdinandu izročil svoje poverilnice.

Monakovo, 30. Kakor poroča glasilo neodvisne socialnodemokratske stranke Nemčije je policijsko ravnanje v Monakovem zavrnilo prošnjo dr. Frica Adlerja za dovolitev prebivanja v Monakovem. Dr. Adler je hotel na zborovanju imenovane stranke govoriti o internacionali.

Dnevne vesti.

Alolula! Vodja carinskega urada v Ljubljani g. Admović je premeščen iz Ljubljane na Susak. Povodom tega veseloja dogodka priredi Ljubljanska „Hautevolce de Schiebertee“ imenovanemu gosposu sijajno — odhodnico! Upajmo, da bo nova meča še lušča.

„Nimamo denarja“, je dejal g. ravnatelj južne železnice na deželni vladi pri pogajanjih radi upokojevcov, udov in sirot nameščencev južne železnice. „Nas nič ne briga, imate tenarja, ali nimate tenarja: denar morate dobiti!“ je vzkipel eden navzočih poverjenikov in, glej, na ta čudežni: „Mizica pokrij se!“ se je mizica pokrila — tega ne moremo popolnoma trditi — z zvanečimi tisočaki! Da bi g. poverjeniki še marsikdaj vzkipeli, vsaj takrat, ko gre za izboljšanje žalosti in bade revnih trpinov! Zapisali smo seveda to zgodico, kakor smo jo slišali.

Jadranska banka v Ljubljani je poslala policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani K 12.000 kot novoletno nagrado za policijske varnostne stražnike in policijske agente v Ljubljani. — Ali imajo gosposje pri tem zavodu še tako slabo vosp?

Razpis službe. Ministrstvo vojne in mornarice razpisuje službo elektromontarja, železostrugarja treh kovačev, mojstra za varjenje in 4 klučavničarjev. Reflektant naj se zgleda z uravnostnim izprilčevalom, potrdilom, kje so zadnji čas službovali in dokumentom o svoji obrtni sposobnosti, pri artilerijskem referentu dravske divizijske oblasti.

Mestna blagajnica Ljubljanska bo radi zrebanja srečk mestnega loterijskega posojila dne 3. 4. in 5. januarja 1921 za promet s strankami zaprta.

Profesor čenoveške univerze Edgar Mile in Rihard Knigge od zveze narodov kot

odposlanca Mednarodnega urada za delo sta prispela te dni v Beograd, da proučita naše socialne razmere. Obiskala bosta v ta namen vsa naša ministristva. Škoda časa in denarja, mari bi bila prebrala kako srednjeveško knjigo o srednjeveških družabnih odnosih!

Legar v Zagrebu. V Zagrebu se že devet dni ni pojavil noben nov slučaj legarja. Da morejo kompetentne oblasti zadostiti vsem potrebam izpodbijanja razširjanja legarja, je zagrebški občinski odbor sklenil predložiti samoupravnemu odboru predlog, da votira za to 300.000 kron.

Koncert v dvorani hotela Tivoli v nedeljo dne 2. januarja 1921 od 15. do 22. ure. Izvrstna kuhinja. Pristna vina. Zmorne cene. Dobra postrežba. Vstopnina 2 K.

Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo, naznanja svojim članom, da se bo vršila prodaja usnja pričenši s 3. januarjem 1921 dnevno, ob enem prosimo gg. odbornike, da se zanesljivo udeležijo inventurne dne 2. januarja 1921 ob devetih dopoldne, Hrenova ulica 4. k

— Legien mrtev. Iz Berlina poročajo, da je umrl predsednik „Spl. zveze nemških strok. organizacij“ in poslanec večinskih socialistov Julij Legien. S tem je izginila ena najmarkantnejših postav v gibanju nemškega socializma. Legien je pripadal v nemškem državnem zboru reformistični skupini Scheidemannovi, ki je ob pričetku svetovnega klanja glasovala za vojne kredite. V tej smeri je tudi vodil znano „Internationale Korrespondenz“, ki zasleduje principe starejše socialne demokracije.

Organizacijski vestnik.

Iz strok. organizacije.

Vsem podružnicam kovinarjev smo odposlali nabiralne pole za stavljačje rudarje, poleg smo priložili tudi pošne položnice. Koj ko bo denar nabran, naj se ga takoj odpošlje. Kovinarji tovarne, Tönnies so nabrali za stavljačje rudarje po s. Ropretu 544 K kot prvi obrok. Ves nabrali denar se bo izkazal v listu „Delavce“. — Tajništvo kovinarjev.

Društvo ljubljanskih mizarjev in sorodnih strok. vabi k XVII. Silvestrovi vesilici ki se bo vršila v petek, 31. dec. 1920 v Švicariji. Vspored bo jako obširen, med drugim burka enodejanka, alegorija, srečolov, šaljiva pošta itd. Tamburaši „Svobode“. Po dovršenem spredu ples. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina 1 K za osebo. Vstopnica preskrbi lahko vsak član, dobe se pa tudi na dan veselice pri blaginji. Ker je čisti dobiček namenjen skladu za onemoglo člane ter udovam in sirotam, vabi k mnogobrojni udeležbi veselični odsek.

Uredništvo

Adresar za Slovenijo

Ljubljana

Cankarjevo nabrežje 5.

vsem svojim naročnikom

Srečno 1921!

Anončni zavod

Drago Beseljak

Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Zavod za sprejem vseh insercij in dobavo naslovov vsem

Srečno 1921!

Obl. koncesijoniran

informančni zavod

Drago Beseljak

Ljubljana

Cankarjevo nabrežje 5.

Vsem

Srečno 1921!

Veselo novo leto!

Svojim odjemalcem

Prva produktivna

zadruga krojačev

Maribor

Rimska cesta št. 5.

Srečno in veselo novo leto

vsem naročnikom, odjemalcem, prijateljem in inserentom „NAPREJA“

želi

Uprava „NAPREJA“.

Glad, Nevednost, Strah.

(Iz rusčine.)

Narod ima tri sovražnike. Njegov prvi sovražnik je glad, drugi je nevednost, tretji strah.

Glad ga je potisnil na stopinjo živali, strašno in težko je njegovo breme, sili na udarci knute. Narod trpi obil s krovjo in zeno s solzami pije to kri.

Glad tira kmeti in delavca, moža in ženo, starce in deco na robski trg in prišli jih, da kriče:

Kupite delavca! Mi prodajamo vse, kar imamo — telo, dušo in zavest!

Kupite poceni — mi vam bomo delali do skrajnosti; kopali se bomo v znoj; vrgli bomo jarem na svoj vrat... poljubovati vam bomo noge... Kupite delavca — poceni, poceni...

Ne zahtevamo dosti — samo malo kruha, da ne poginemo gladi; samo nekaj cap, da pokrijemo naga telesa.

Narod trguje.

Na prihihli so grabeži, bogati in močnejši ljudje. Vedno hitro drug za drugim in kupujejo delavno silo in delavsko dušo.

Polni so zavodi, fabrike in rudniki.

Stok in jok se razlega povsod.

A mnogo jih je ostalo — nekupljenih. Bogatini in močnejši so jih ostavili za rezervno, da lahko porečejo svojim sužnjem:

»Pazite, drugače vzamemo druge na vaša mesta« samo da bodo bolj garali in da bodo bolj — občutljivi...

Da lačne — ni rešive.

In narod stoka in plača.

Glad klice na pomoč tifus, kolero, ku-

ro in lačnim — oideže.

Drugi sovražnik naroda je nevednost. Bogatini imajo svoj pir.

Mize se šibijo jestvini, potokoma teče vino. Svojim psom vržejo več kakor pa ljudem — sužnjem.

Njih oblek se blišče zlata in dijamantov, z očl jim sije zadovoljnost.

Njih otroci so zdravi, običeni, nasiljeni.

Na tisoce delavcev pa deia celo življenje, da nabavijo otrokom bogatinov lepe igrače.

Po fabrikah se suši in počasi vene na tisoce delavskih otrok, revnih, bosih in lačnih.

Žene delavcev so dekle. Ne bi jim bilo treba delati, toda čim je kupljen delavec, kupljena je tudi njegova žena, kupljeni so njegovi otroci.

Narod vse to vidi, pa si misli: Tako mora biti — on je gospodar, a jaz njegov podložnik — hlapec. Tako razmislija in to veruje, ker je nezaveden.

Pridejo popje in mu govorijo: Mi vemo, da vaše veselje in kraljestvo je v nebesih, da zadnji bodo tam gori prvi. In zato, ker vam tako govorimo — vi nam plačate del svojega truda.

Narod posluša in veruje.

Zvija se mu telo na poljanah in v rovi, v vročini in mrazu, v tvornicah se napaja s strupenim zrakom, kakor kot rje po bogataških njivah, samo da plača odmerjeni delež božjim služabnikom.

Narod dela vse to, ker je neveden in nezaveden.

Pridejo močnejši gospodarji sveta in mu rečejo: Mi te branimo pred tvojimi sovražniki, da zamoreš svobodno delati. Zato je tvoja dolžnost, da to plačaš. Svoje sirove nam pa moraš dati za vojno proti sovražnikom.

Narod veruje.

Kopje se v svoji krvi, da zamore plačati davek in poslati svoje otroke v gotovo smrt.

Narod dela vse to, ker je neveden in nezaveden.

In vsi žive od žuljev njegovih rok, vsi sedijo na njegovem vratu — fabrikant in spahijski, pop in uradnik: vsi se redijo z njegovo krvjo.

Prezirajo ga, teptajo z nogami in zasmujejo ga z beračem.

A narod — to dobro in naivno dete — ne razume, ne ve, da vsi ti lenuhi, njegovi kupci, lastniki njegovega telesa in duše, so ljudje, proti katerim bi se moral boriti na življenje in smrt — ne ve, da je potrebno uveljaviti gospodarje, izenačiti bogastvo in uvesti popolno svobodo.

Narod stoka in trpi.

Tretji sovražnik naroda je strah.

Stati pred zaredim plavžem, iz katerega sviga plamen in milijone iskric, delati v mračnih rudnikih, kjer se lahko vsak čas zruši strop, kjer neprestano preti požar in smrtonosni plini — tega se delavski narod ne boji.

Ubijati in klati v vojni, izpostavljati samega sebe sovražnim krogljam — njega ni strah.

Toda pod udarci svojega gospodarja, spahijske, fabrikanta in uradnika narod udarno molči, tresoč se strahu.

Kradejo mu zemljo in prodajajo kot vsako stvar. Kapitalistična skladišča so polna hrane, a napod gladuje in — molči.

Cela mesta in vasi trpijo, da jih tlačijo sam človek. Tisoci se bojijo par ljudi; bojijo se vstati proti njim in jim vzeti nazaj ukradeno zemljo; bojijo se, pogrnati trote z njih-razbojniških brlogov in jih prisiliti, da povrnejo, kar so jemali stoletja.

Narod molči in miruje kakor zakovan vsled strahu.

Na vislice, na morišča vodijo njegove sinove, ki so ljubili svoj narod in vzbujali v njem pogum in silo.

Narod stoji v gruči naokrog.

Ali niti ena roka se ne gane, da bi udarila na morilce in da bi se s svojimi sodrugimi boril za svobodo, enakost in bratstvo.

Tri največje sovražnike ima narod: — glad, nevednost in strah.

Kulturni vestnik.

»Priroda«. Izšla je zadnja (10.) številka te krasne revije »Hrvatskega prirodoslovnega društva« v Zagrebu s sledečim vsebino: dr. P. Bubanić: Značenje kemijske ravnoteže u prirodi i životu — dr. N. Plink: Na putu u Atlantis — P. Tučan: Sige — A. Rito: Tajna cvijeta — dr. O. Kučera: Hirpa sunaca u Merkur — dr. S. Gjurašin: Modre resine — Pabirci — Razgovori — Društvene vesti. — »Priroda« je završila s to številko svoj deseti letnik. Izdaja v Zagrebu (Demetrova 1.) ter stane celotnega 10 dinarjev (40 kron) in za dijake 8 d (32 K). Ta ilustrirani popularni list je zelo dobro urejan in vse, ki se zanimajo za prirodoslovje, bo gotovo razveselili. Dovolj pove že dejstvo, da nastopa enajsto leto ter da ga priporočajo po vseh solah in podobnih zavodih. Tudi mi ga priporočamo vsem.

Filharmonija. Po iniciativi umetniškega oddelka se bo organizirala filharmonija v Beogradu.

Gospodarstvo.

— Trgovska pogajanja med Jugoslavijo in Nemčijo. Pogajanja za trgovsko pogodbo z Nemčijo, ki so se začela že pred daljšim časom v trgovinskem ministstvu, niso imela dosedaj nobenega rezultata. Na konferencah med našimi in nemškimi delegati so pretresali samo vprašanje, na kak način naj se sklene dogovor. Možnost, da se sklene carinska pogodba, za katero se nemški delegati posebno potegujejo, je zaenkrat popolnoma izključena, ker namerava ministristvo take pogodbe skleniti najprej z zavezniki in državami. Pogodba z Nemčijo bi se imela skleniti na podlagi svobodne trgovine. Ako bo dogovor pogajanja tekla ugodno, se bodo naj-

brže podaljšala za deset do petnajst dni. Predsednik naše delegacije je dr. Mirko Popović, drugi delegat je Milan Todorović, načelnik trgovskega ministristva tretji pa Sava Lukić, ravatelj carinske direkcije. Prideljeno jim je potrebno število strokovnjakov, katere so delegirala vsa ministristva, ki so zainteresirana na pogodbi. Predsednik nemške delegacije je Karel pl. Stockhammer, ravatelj ministristva za zunanje stvari v Berlinu.

— Finančna delegacija objavlja uradno, da je g. minister za finance na podlagi čl. fin. zakona za l. 1920/21 odredil, da se vsi davki, ki odpadejo na čas od 1. januarja do 31. maja 1921 razen davka na poslovni promet in davka na vojne uobičajne brez oziroma na zapadlost po dosedanjih predpisih iztirajo prisilnim potom po preteku 14 dni, ko se tozadevna odredba objavi po občinah. Za leto 1921 se nepredpisane davke je plačati po višini zadnjega predpisa.

— Priglasitev zasebnih žrebecv radi licencovanja. Na podstavi zakona predpisov se s tem splošno razglasa, da morajo lastniki žrebecv, ki stanujejo v mestnem okrožju ljubljanskem in hočejo v prihodnji spuščajni dobi spuščajti svoje žrebece za plemenitev tujih kobil, priglasiti te žrebece najpozneje do 15. januarja 1921 pri mestnem magistratu (gospodarskem uradu). Žrebece je priglasiti pisмено ali ustmeno ter obenem naznaniti i) ime, priimek in bivašče žrebečevega lastnika, b) pasmo in rod, starost in barvo, kakor tudi stajališče žrebečve. Opozarja se, da se za žrebece toplokrvnih pasem pod štirimi leti in za mrzlokrvne žrebece pod tremi leti splošno ne daje dopustilo za spuščanje. Svoječasno se bode razglasilo, kje in kdaj bode komisija pregledovala priglašene žrebece in dajala dopustila (licenco).

— »Petovica« usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj. Vlada je odobrila pravila te delniške družbe, katero so ustanovili domačini v družbi z Ljubljansko kreditno banko, Mariborsko eskomptno banko in hrvaško trgovsko banko v Zagrebu. Podjetje združuje vse panoge usnjarske industrije od sirojenja surove kože do najkonejšega usnjenega izdelka. Poleg vegetabilnega strojenja se uvede kromovo strojenje, v obratu je tovarna za gamaše, torbice in fino galanterijo, izdelujejo se raznovrstni kovčki in priklaplja se je tovarna za čevlje. Prvovrstni strokovnjaki so za podjetje zagotovljeni. Delniška glavnica znaša 25.000.000 K in je od te glavnice 16.000.000 K v plačanih od kritih s prevzetjem tovarne za usnje. Ostalih 9 milijonov K se bode v kratkem emitiralo. Za ugoden razvoj tega novega podjetja so podani vsi pogoji. Posamezni specialni obrati so takorekve v Jugoslaviji brez konkurence. Zadojne množine domačih surovin so na razpolago. Tudi življenski pogoji delavstva so v Ptujem okraju ugodnejši, kakor kj drugod. Ker združuje podjetje vse štadije fabrikacije, je pričakovati, da bo moglo ugodno vplivati na znižanje cen. Podjetje hoče organizirati tudi detaljno trgovino svojih izdelkov in bo samo nadzorovalo ož predpisovalne detaljne cene.

— Izvoz tobaka je bolgarska vlada reducirala na polovico.

Društvene vesti.

Recitacijski večer priredil v petek dne 7. januarja v veliki dvorani Mestnega doma Marja Gorčeva, Dipah in Melihar na korist dijaških zadrug v Pragi in na Dunaju. Na sporedu so Zupančič, Cankar, Bezruč, Golar, Gradnik, Fran Albrecht. Podrobnosti še objavimo.

Bolniska blagajna mestnih nameščen- cev ljubljanskih bo začela s. 1. jan. 1921 posloovati. Ker del za zavarovanje v pošte priključajočih oseb, zlasti vpokojencev, vdov in sirot o blagajni še ni poučenih,

opozarja načelstvo, naj se vsakdo izmed njih, kadar bo potreboval zdravniške pomoči ali informacij, zgleda pri blagajničnem tajniku g. Količi (mestni tržni in policijski urad, III. nadst.) če pa tega ne bi bilo, pa pri načelniku dr. Vrančiču (obrtini oddelek, I. nadst.).

Silvestrov večer z različnim sporedom se vrši v velikem in malem salonu gostilne »Drašček«, Bohoričeva ul. 9. Na Novo leto velik koncert.

Veliko predpušno veselico priredi magistratni nižji uslužbenec dne 8. januarja 1921 ob pol 8. zvečer v vseh zornih prostorih »Narodnega doma«. K obilni udeležbi vabi veselilni odbor.

Sport.

Zimski sport v Bohinju in na Bledu. — Sankališča v Bohinju in na Bledu so urejena in vsak dan uporabljiva. Sanka in saninec sta v Bohinju in na Bledu izvrstna ter vremenoma ni soditi po ljubljanskih razmerah. — V Bohinjski Bistrici se prične smučski tečaj za začetnike dne 3. januarja p. l., ki bo trajal skozi 14 dni. Na snegu leži debel snež. — Iz Bleda nam poročajo tudi, da je jezero pomrznilo in da se v Zaki t. i. pod Osojnico na jugozapadni strani jezera že lahko brez skrbi drsa. Za novo leto bo preskrbljena najbrže tudi godba na jezera. Točnejša poročila sledi še jutri.

Nevarnost zimskega sporta. Prijetnost zimskega sporta povzroča, da izvajajo istega vedno širši krogi. Ker je bil dosedaj zimski sport malo razširjen, so nevarnosti zimskega sporta nepoznane sportnikom n. v. v. Usodopolno postane lahko za novca — sankarja, ki se pada na progo, katere še ne more obvladati; ravno tako za smučarja-turista, ki se pada v zimski gorski svet. Predvsem je nevarno za smučarja, ki ni obenem turist, ki ne pozna alpskega sveta in se posebnost istega v zimni in ki ni dovoljno treniran. Novinec spada na vezbalšče in šele po dolgem času lahko začne poizkušati z manjšimi turami, katere potem stopnjuje primerno svojemu znanju. »Sportna zveza« bo v vsakem ožru pospeševala razvoj zimskega sporta, skrbela bo pa tudi za možnost, da se istemu novinci privadijo. Uvedla bo brezplačni smučski tečaj v Ljubljani in v Bohinju in dajata nasvete glede zimskega sporta v svojem glasilu »Sport« ter opozarjala na glavne nevarnosti zimskega sporta.

Klub kolesarjev in motociklistov »Miri« priredi v petek ob 8 uri zvečer v gostilni »Lozar« na Sv. Jakoba trgu družinski Silvestrov večer s prosto zabavo s sodelovanjem salonskega orkestra. Vstop vsakomur prost.

Dopisi.

Črnomelj. Podjetnik lesne trgovine S. Benedik v Črnomlju sklenil je bil dne 12. novembra 1920 po svojem sinu Marku Benediku kot solastniku podjetja in po posredovanju vlad, zastopnika ter zastopnika organizacije lesnih delavcev pogodbo, napravljeno pri notarju v Črnomlju, glasom katere se je obvezal, plačati naknadno od 1. julija 1920 50%ni povisek osnovne plače, vse nadnre s 50%, odkar je v veljavi šurni delavnik, ter od 13. novembra naprej zvišati plače za 75% vsem istočasno pri podjetju zaposlenim delavcem. To uradno napravljeno pogodbo je podpisal g. Marko Benedik sin, kot pravomočni zastopnik in solastnik podjetja, zastopnika vlade in organizaciji, ter zastopnik zaposlenega delavstva. Ko je bila pogodba S. Benediku predložena, je isti takoj izjavil, da on ne plača 50% poviseka od 12. novembra do 1. julija 1920 in odredil, da se imajo izplačati samo nadure in plače s poviskom od 13. novembra dalje. Ko pa je delavstvo zahtevalo popolno izplačilo priznanih mu odstotkov, je izjavil Benedik, da on 50%

poviseka ne bo izplačal, ako ne bo v t. primoran, ker namerava napraviti proti navedeni pogodbi (toraj sam proti sebi) priziv, in to šele potem, ko bo videl, kakšna bo nova vlada! — Ker pa delavstvo ni hotelo pod nobenim pogojem odnehati od svojih opravičenih zahtev, je Benedik ukinil obratovanje ter postavil s tem delavstvo na cesto, nakar je bilo isto primorano iskati potom organizacije pomoči in imelo pri tem ta uspeh, da so se vršila dne 22. decembra nova pogajanja po gori navedenih zastopnikih z Benedikom starim, katerega se je po celo popoldne trajajoči debati pripravilo do tega, da je privolil izplačati mesto prvotno obljubljenih 50 le 30%. Značilno pri tem je tudi to, da je gospod vladni zastopnik potem, ko so delavski zastopniki odnehati za 10%, predlagal celo popust 25%. Benedik je tudi od tej prilike pokazal svojo inteligenco s tem, da je napram temu, da je bil po g. zastopnikih vlade in organizacije opetovan pozvan, naj ne izliva s svojim vedenjem delavstva, istega psoval, se tako daleč pozabil in enega od istih (Hudorovca) pograbil za rame, ga med psovanjem je... t. Boga in mater c... ..ko suval do vrat. — Dalje prihodnjič.

Grize pri Celju. Da so si samostojneži in klerikalci povsem enaki, za to imamo tudi v Griški občini dokazov. Vsi si belijo glave, kako bi bilo mogoče preprečiti, da ne bi prišla občinska uprava v roke socialnih demokratov, ki so izšli pri volitvah v konstituantno tako močni, da imamo še nekaj glasov več kakor vse druge stranke skupaj, kljub temu, da nam ogromno številu volitev niso vpisali v volilni listnik. Svojo jezo stresajo seveda nad rudarji, kateri so bili ob požaru v Migolnicah prizadeti, in sicer na ta način, da si denar, ki je bil nabran za prizadete pogorelece, delijo med seboj in prezirajo prizadete delavce. Te samostojne in (prizadete) klerikalne kmete ni sram, akoravno vedo, da je bil denar tudi od neposrešnikov darovan; toraj, denar je bil nabran od neimovitih in se je razdelil samo med imovite. Takšni so ti samostojni in klerikalni pičli, ali povemo Vam, da smo tudi mi tukaj. Sem z občinskimi volitvami.

Pišce pri Brezicah. Dne 17. t. m. je bila maša za regenta Aleksandra. Ker se pa šolski otroci niso mogli vsi udeležiti maše, nekaj zaradi slabe obleke in obuteli, nekaj vsled slabega vremena, je učitelj Jakob Medved drugi dan vse tiste otroke, ki se maše niso udeležili, po popoldanskem pouku zaprl za kazen, češ »ker niso prišli k maši«. Otroci iz oddaljenih krajev so v tem zimskem času prišli vsled tega šole ponoči domov. Glazbi so morali po slabih poih, po katerih bi lahko še odrasel človek zagazil! Prizadeti stariši smatramo tako ravnanje učitelja za škandal, ki presega vse meje! Naj učitelj svoje učence rajše vzgaja tako, da se ne bodo ob vsakega človeka na cesti obregali, mesto da bi vpludno pozdravljali.

Dober dan! in nikakih bolečin ne bode imeli če vporabite Felleriev Elsa fluid in Elsa kroeglice. 6 dvoimati ali 2 špecialni steklenici Elsa fluida 420 — K. 6 škatlic Elsa-kroeglice 18. — K. Ideal vseh sredstev za negovanje lenote so Fellerieva obrazna pomada močnejše vrste 15. — K. Fellerievo pravo medicinsko lilijno mlečno milo z znakom »Elsa« 19. — K. Fellerieva Tannokina pomada za rast las veliki lonček 15. — K. — Tudi vsi drugi Elsa izdelki trdke Eugen V. Feller v Donji Stubici. Elisatv št. 252 na Hrvatskem so vseskoz zanestilivi in priporočilivi. (1)

Izdatelj: Ivan Milnar.

Odgovorni urednik: Iak Vehovec

LISTEK.

I. Suchy:

Elizijada.

(Dalje.)

IV.

Bucefal, ki ga je Atila natančno pončil o zadevi, je dirjal preko elizijevih livad s povzdignjeno glavo mahačoč z repom po širokem križu.

Ze je videl topolov log kakor plavil čast trak sence. Pred njim se je mračil horizont v rdečkastem soparju. Trava je postajala čimdalje bolj blede in rumenkasta ter kmalu so gazila njegova kopita po suhem, drobnem pesku puščave.

Z desne strani mu pridrvi nasproti rumenkasto rjav velblod z na spredaj in zadaj raztegnjenimi nogami. Očividno se mu je zelo mudilo.

Bucefal ga je ošinil s sovražnim pogledom ter dostavil v mislih:

»Srečno pot! Ti si križal mojo pot, jaz bom pa tvojo!«

In nevzdržno je drvel naprej.

Pesek je postajal čimdalje bolj zelen, kakor da bi bil semintja pregrnjen s plešnobo. Ze se dotikajo Bucefalova kopita trave. Le-ta je vedno bujnejša, bolj zelena

in visoka; kmalu mu sega do hrbta. Palmc se vzdigujejo iz duhtečega grmičevja in velikansko drevje stega svoje vrhove proti modremu nebu. Ze se svetilka vodno površje, na kojem plavajo rdeči, beli in modri lotosi.

Sredi vode si je polnil rilec z vodo velikanski slon, razslapajoč si jo po ogromnem hrbišču.

Čim ga zagleda Bucefal, veselo zarezgeta.

Slon obrne malce svojo glavo, mahačoč s širokima ušesama ter veselo pomeži z malimi očmi. Takoj preneha z opravlkom ter zatrobenta z rilecem pravcato svečano fanfaro.

Tako sta se pozdravljala prijatelja Bucefal in bojni slon kralja Piroasa.

Ko si je gost ude okrepčal v kopelji, sta obadva krenila proti obrežju, kjer sta se ustavila v mehki, v senco indijskega figovoga drevesa odeti travl.

Bucefal je s širokimi nozdrvmi nalahno dregnul slona v stran, dočim je zadnji z rilecem gladil oblo telo tesalskega žrebca.

Pripovedoval je Porosu o zadevi, ki vznemirja vse živali v eliziju povprašajoč ga, je-li on tudi že kaj doznal o stvari.

Slon je počasno in častiljivo zmalaj z glavjo:

»Mi Indijci tu ob lotosovih jezerih živimo prav samotno življenje in umljivo je, da o stvari se nismo čul ničesar.«

»To sem si takoj mislil,« je odgovoril Bucefal, »in radi tega sem prišel sem. Pred kratkim še-le mi je Atila, o kojem sem ti že pravil, povedal, kako in kaj. Le-ta želi, da naj se jaz potegujem za čast izvoljenca, češ ker je bil moj gospodar sin Zena Amona. Sam seveda odda svoj glas beli muli, s katero živi v prijateljskih odnosih. Glavnega mulinega nasprotnika pa je postavila stranka krščanskih živali. Je to sivkasti osliček, neznatna živalica, ki ima pa tako gloriolo okoli glave, da slepi vsakega; — Atila sam je pripoznal, da se je vedno splašil, kadar ga je srečal. Mislim, da je osliček zelo nevaren tekmeč.«

»Nevarnega nasprotnika se mora obvladati z zvijačo in opreznostjo,« je dejal Poros. »Ali je še kaj drugih kandidatov?«

»Enega sem ravnokar srečal v puščavi, velbloda namreč, ki je nosil Mohameda, ko je ta moral bežati iz rodnege mesta. Drvel je v smeri nižjega elizija. Cotovo hoče tam loviti glasove.«

Slon je preudarno pomigal s svojo težko glavjo.

In jih bo tudi dobil, zakaj velik del mojih sorojakov časti velbloda. In njih gla-

sovi so vsi zbrani, dočim so oni krščanskih živali, kakor praviš, raztreseni.«

»Mohamedanci niso nič boljši. Tudi oni so razcepljeni v dve stranki in ena teh kandidira prerokovega mačka.«

»O velblodih sem slišal,« je rekel slon, »nikdar pa še o mačku. Kaj pa je s tem?«

»Je to maček iz Angore, s črno, dolgolašno dlako,« je odgovoril Bucefal. »Pripovedujejo, da je nekdo prerok dolgo moli in ko se je hotel vzdigniti, je zapazil, da je na kosu plašča, ki je bil razprostr pot leh, sladko zaspal njegov črni maček. Ker ga ni hotel zbudit, je z mečem odrezal kos, na katerem je spal maček ter se oddaljil po opravkih.«

»Vrl čin,« je priklimal Poros. »Slon je velblod jezdnja žival, kakor midva, pa vendar bi bil prej na strani mačka.«

»To so torej kandidati?« je rekel po kratkem odmoru slon Poros. »Ali jih tma še kaj?«

»Nisem čul o drugih. Toda gibanje je še v teku in se je gotovo že zelo razširilo. Morebiti jih je sedaj že več. Prišel sem, da ugotovim vaše glasove.«

»O, to sem takoj uvidel. Lahko računaj z našimi glasovi.«

»Hvala ti, častiti prijatelji! Toda jaz nisem prišel, da zbiram, kakor velblod, glasove za sebe. Menim pa, če ima besedo

zapa, naj jo ima tudi vzhod Naj li zastane stara dežela svetosti in modrosti, kakor da bi jo nikdar ne bili odkrili? Ne, pri Zenu Amonu! Takoj bom posetil svoje prijatelje ob lotosovih jezerih in častiljivi kraljev slon naj mi blagovoli povedati, katerega kandidata bi postavila Indija.«

Male slonove oči so večkrat pomežiknile, kakaj vznešena hvala ljubljene Indove in Gangosove dežele mu je zelo prijala. In rahlo je pogladil vranca s svojim rilecem rekoč:

»Ti imaš prav, moj sin, Indija, najsvetejša dežela, ne sme zaostati. In jaz mislim, da bo krava Visvamitre ali pravzaprav svetega Vasistha!«, čudež med prežvekovalci, imenoma Sabala, gotovo strmoglavila vse kandidate.«

»Prav tako!« je vzklilnil Bucefal, »čeprav bi rajše videl, da postavite kandidatom konja ali slona; vem pa tudi, da vi Indijci že od nekdaj zelo slavite kravo. Pa povej mi, kaj je pravzaprav s kravo Visvamitre.«

»V Sanskritu in Pali jeziku so: kh, gh, th, ph itd aspirirani soglasniki, ki jih beri vsakega za sebe, tedaj k-h-g-h-p-h-h in ne k, g, t, p ali f; n, pr. atha — at-ha, Buddha — Budd-ha, Palatinski c odgovarja našemu č, ž, y, i ali j. (Dolge prihodnjič)

Vsem zadružnikom, krajevnim
odborom in razširjevalcem zadružne misli želimo

== plodonosno == novo leto 1920!

Veselim se dela v prosep naše zadruge, ki smo
ga izvršili v preteklem letu; upamo pa da bodo
zvesti naši zadružniki z veseljem vse po-
trebno ukrenili, da se bo naša zadruža
v bodočem letu ne samo na zunan-
j razširila, temveč se tudi na zno-
traj bolj in bolj učvrstila.
Zato skrbimo, da bomo
agitacijo za po-
vzdigo

hranilnih vlog v naši konsumni hranilnici

v novem letu pred vsem razpredli. Le od gotovega
uspeha v tem oziru je odvisen nadaljni naš razvoj
tudi na zunan!

Zadružni pozdrav:

Kons. društvo za Ljubljano in okolico,
vpisana zadruža z omejeno zavezo.

Ljubljana, poštni predal št. 13. Tel. št. 178.
Naslov za brzojavke: KODES, Ljubljana.

Zadnji teden!!

Najlepše novoletno darilo!

Kupite srečke Državne razred. loterije!

Izmed 100.000 srečk jih bo v petih razredih
polovico izžrebanih! Vsaka druga srečka zadene!

Največji dobitnik v najbolj srečnem slučaju je

== 4.000.000 K! ==

Cela srečka stane 192 kron, polovica srečke
96 kron, četrtina 48 kron in osmina 24 kron.

!! Ne zamudite prilike !!

Žrebanje v prvem razredu se vrši že dne
3. in 4. januarja 1921.

Srečke prodaja in razpošilja po pošti, če se
vpošlje znesek za naročene srečke in poštnina:

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.
v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 38, I. nadstr.

2 motorna kolesa,
2 godbena avtomata,
2 velika gramofona,
6 šivalnih strojev,
več dvokoles
v prav dobrem stanu, se ceno prodaja:
Ljubljana, Karlovska cesta 4.

A. STADLER & V. TRATNIK
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25 (vhod skozi vežo).
trgovina z galanterijskim bla-
gom na debelo in drobno.
Različna mila in druge toaletne potrebščine.
:: Mizarski klej (lim) vedno v zalogi. ::
Najnižje cene. Postrežba točna.

Mirenska čevljarska zadruža
sedaj v Vrbovcu pri Mozirju

vošči vsem svojim cenjenim odjemalcem in
prijateljem tu- in onstran meje blagoslovljeno

NOVO LETO! ==

Srečno in veselo novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem

J. Sandrin

veletrgovina z usnjem

Ljubljana, Mestni trg 6.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem in prijateljem tvrdka

JOSIP PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
edina tovarniška zaloga šivalnih strojev
za rodbinsko in obrtno rabo, galanterija, potrebščine
za krojače, šivilje in čevljarje na debelo in drobno.

Srečno in veselo novo leto

želi sl. občinstvu

Martin Vajdič in drugi, Ptuj, Prešernova
ulica št. 8.
NOVA PREKAJEVALNICA IN IZDELOVALNICA vsakovrstnih
klobas, prekajenega mesa ter domače masti. Razpošiljanje na
debelo in drobno. — Cene zmerne. — Postrežba točna.

Vsem cenjenim odjemalcem vošči

veselo novo leto

JOS. RAJŠTER & drug, Šoštanj - Celje
tovarna slaščič. in bombonov
glavna zaloga Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 7.

Srečno in veselo novo leto!

J. GOREC,

Ljubljana, Gosposvetska cesta 14.

Menjalnice Slovenske eskomptne banke
v Kolodvorski ulici

želi vsem svojim klijentom

srečno novo leto!

Veselo leto 1921!

A. Kassig,

Ljubljana,

Židovska ul. 7.

Veselo leto 1921!

Srečno in veselo novo leto!

Terezija in Alojzij Zorčič

Ljubljana **Grand „HOTEL TRIGLAV“** Ljubljana

Srečno in veselo novo leto!

Anončna ekspedicijska.

Reklamni zavod.

AL. MATELIČ

LJUBLJANA

Kongresni trg 3.

Srečno in veselo novo leto!

J. POPOVIČ

Ljubljana, Bleiweisova cesta 32.

Naročajte „NAPREJ“.

Novo ustanovljeni
umetniški zavod za litografijo
ČEMAŽAR & DRUG

Cesta na južno železnico „na Friškovec“ v Ljubljani,

je prišel z obratom ter se priporoča za naročila vseh v to stroko spadajočih del, kakor: eno ali več-
barvne umet. letake, etikete, napise za pisma, bančne papirje, zemljevide, avtoprafije, note i. t. d.

Novo! **Algrafične svetlobne kopije** Novo!

Srečno in veselo novo leto

žele svojim cenjenim odjemalcem, gostom in prijateljem:

Medić, Rakovec & Zankl prej A. Zankl sinovi tovarna kem. in rud. barv in lakov d. z. o. z. Ljubljana		Julio Meinl d. d. Ljubljana Aleksandrova cesta 1.	Kavarna „Zvezda“ Ljubljana.	Grand hotel „UNION“ Ljubljana restavracija, kavarna in klet. Ravnateljstvo hotela „Union“	
Aleksander Oblat velika zaloga čevljev Ljubljana Sv. Petra cesta 28.	Josip Stopar manufakturna veletrgovina Ljubljana Dunajska cesta 5.	Franc Frangesch-a naslednik R. Jeglitsch trgovina z železom Maribor, Gosposka ulica 11.		Ponikvar in drug izdelovalnica kirurških inštrumentov, ortopedičnih aparatov, bandaž itd. Ljubljana Sv. Petra cesta 33.	Anton Tonejc imejtelj kavarne Evropa Ljubljana, restavracije Zidanmost.
Josip Breskvar čevljarska obrt Ljubljana, Škofja ulica 19.	Anončni in reklamni zavod Hermes Ljubljana.	Odon Koutny, orodje Ljubljana, Kolodvorska ulica.	Kajo Delič, zlatar in draguljar Ljubljana, Hilšerjeva ul. 4.	J. Mohorič, modni atelier Ljubljana, Sv. Petra c. 6.	Logar Ivan, sedlar in jermenar Ljubljana, Gosposvetska c. 3.
Franc Brumat manufakturna trgovina na debelo Ljubljana, Mestni trg 25 I.	Alojzij Fuchs juvelir Ljubljana.	JAKOB ZALAZNIK KAVARNA, SLASČICARNA, PEKARIJA LJUBLJANA, STARI TRG 21.		Mar. in Blaž Novak, gostilna in čevljarska obrt Sp. Šiška, Vođnikova c. 9.	Fr. P. Zajec, optik in urar Ljubljana, Stari trg 9.
Ludvik Dekleva, trgovina z vinom in žganjem Ljubljana, Sp. Šiška 76.	Modna trgovina T. Tjger Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.	Konsumno društvo za Slovenijo in gostilna Ljudski dom Maribor, Ruška c. 7.		Franc Golob, mesar prekajevalec Spodnja Šiška.	Franja Kovač, gostilna Prešernov hram Ljubljana, Rožna ulica 29.
Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave Vojnovič & Cie. Ljubljana Wilsonova c. 6. — Tovarna Glince 6.	Juvelier Lud. Černe Ljubljana, Wolfova ul. 3.	Mihael Peternel čevljarski mojster Sp. Šiška, Celovška c. 89.		Fr. Iglič krojač Ljubljana, Kolodvorska ul.	
Martin Mahkota modni salon za gospode Ljubljana - Sp. Šiška.	Ivan Jax in sin zaloga koles in šivalnih strojev Ljubljana, Dunajska c. 15.	Kavarna Stritar Ljubljana, Radekega c. 1.	Prva mariborska tovarna mila Maribor.	Vsem naročnikom in odje- malcem „NAPREJA“ Raznašalci.	Oroslav Čertalič Ljubljana Sv. Petra cesta 33.
Karol Cigler gostilna Spodnja Šiška, Kolodvorska ul. 93. (poleg drž. kolodv.)	Veselejšo novo leto '921 želi trditi F. Batjel Ljubljana trgovina dvokoles, šivalnih in raznih strojev.	R. Bunc in drug Ljubljana. Gosposvetska cesta 7.	F. Čuden sin trgovina ur, zlatnine in srebrnine Ljubljana nasproti glavne pošte.	Zalta & Žilič trgovina z železnino Ljubljana Gosposvetska (prej Marija Terezije) 10	Josip Bizjak krznar in izdelovatelj čepic Ljubljana, Gosposvetska cesta 13. (Kolizej)
Marija Kirinič brivnica Sp. Šiška, Celovška c. 63.	Ing. BANKO s soprogo gostilna pri „Nacetu“ Ljubljana, Martinova cesta	Matija Perko splošno mizarstvo Sp. Šiška, Celovška c. 21.	JOSIP KRALJ posestnik in gostilničar Sv. Peter pod sv. Gorami.	Genovefa Valter, Hrastnik.	Pavla Malovrh, gostilničarka Hrastnik.
JOSIP RAKER brivec v Hrastniku	Mesarija in gostilna Birtičeva.	Trgovina P. Bauerheim, v Hrastniku.	Alojzij Loger, gostilničar in mesar v Hrastniku.	Karl Zupančič, čevljarstvo Hrastnik.	Gostilna Rühl v Hrastniku
Pekarna KADIVNIK v Hrastniku	Ivan Draksler, gostilničar v Hrastniku.	Rudolf Simonšek trgovina v Hrastniku	Delavska pekarna d. d. Maribor, Tržaška cesta 50	I. Meke, trgovina v Hrastniku.	Mesarija in gostilna GRADT v Hrastniku
Vsem svojim članom! Podružnica unije slovenskih rudarjev v Hrastniku	Dradotin Lisac, brivec v Hrastniku.	Konsumno društvo rudarjev v Hrastniku.		Gostilna pri „Pintarju“ v Hrastniku	Gostilna Domitrovič (prej Dernovšek.) v Hrastniku
Konsumno društvo rudarjev v Hrastniku.		Albert Kopač manufakturna in modna trgovina Maribor, Glavni trg 17			

Srečno in veselo novo leto

žele svojim cenjenim odjemalcem, gostom in prijateljem:

Klotilda Sitter gostilničarka Del. dom Trbovlje.	Ant. in Ana Felko gostilna Dobrna Trbovlje.	Podružnica Unije slov. rudarjev Trbovlje.	Avgust Tratnik blagajnik strok. org. Trbovlje.	Slavko Puškar brivec Trbovlje.	Ana Berger gostilničarka Trbovlje.
Ivan Lisec brivec Trbovlje.	Ana Forte mesarija in gostilna Trbovlje.	Občno konzumno društvo Trbovlje.		Krajevna organizacija JSDS. Trbovlje.	Podr. „Svoboda“ Trbovlje.
Albin Poklšek mesar in restavracija Trbovlje.	Jos. Počivavšek posestnica kina Trbovlje.	Stavbena in gostilniška zadruga Trbovlje.	Dominik Kokalj restavracija na kolodvoru Trbovlje.	Ferdinand Kralj pekarija Trbovlje.	Franc Florenini gostilna Trbovlje.
Franc Sušnik gostilna Trbovlje.	Albina Rinaldo raznašalka „Napreja“ Trbovlje.			Gvid. Počivavšek kavarna Trbovlje.	Dragotin Radej trgovec na Tereziji Trbovlje.
Kavarna Evropa Ptuj Florjanski trg.	Fr. Hoinig trgovina mešanega blaga Ptuj.	R. Ribič trgovina mešanega blaga Ptuj.	Kasimir Ferdo trgovina špecerije Ptuj.	Schulfink & Hoinig trgovina Ptuj.	Pavel Pirich tovarna usnja Ptuj.
Milan Martinovič hotel „Union“ v Celju.		Alojzij Pugmeister krojač Celje, Dečkov trg 4.		Ludvik Junger prekajalnica v Celju.	
Anton Rebersak gostilničar „Zeleni travnik“ v Celju.		Franjo Koren pekarna Celje, Gosposka ul. 3.	Franc Kač pekarija Celje, Glavni trg.	Terezija Plevčak gostilna in mesarija Gaberje pri Celju.	
Hugo Schmidt trgovec Celje, Gosposka ul. 27.				Josip Perc trgovina Celje, Mariborska cesta 15.	
Andreja in Lini Savodnik gostilna pri Angelnu v Celju.		Jul. Kudisz trgovina z manufakturo Gaberje 16 pri Celju.		Konzumno društvo za Slovenijo Uslužbenci. v Celju.	
M. E. Kolar in M. Weisman trgovina papirja Celje, Kralja Petra cesta 23.				Josip Žumer restavracija Celje, Glavni trg.	
Franč. Verbovšek šivilja Celje, Gosposka ul. 5.	Franjo Motoch krojač Celje, Gosposka ul. 5.	Franc in Fani Kač gostilna Celje, Prešernova ul. 6.		Franc Lesjak pekarna Gaberje pri Celju.	Ivan Svetl mesar in gostilničar Gaberje pri Celju.
Jakob Lopan pekarna v Celju.	Krobath Kus kavarna Celje, Glavni trg 5.	Adolf Urbanič mesarija Gaberje pri Celju.	Vsem odjemalcem Napreja ter sodrugom v Celju in okolici. Marija Krivec, raznašalka Celje, Za kresijo 7.	Franc Stadler trgovina za povečanje slik Ljubljana.	Kavarna Leon Ljubljana, Stari trg 30.
Kolinska tovarna kavinih primesi Ljubljana.			Fran Zajc brivnica Ljubljana, Dunajska c. 12.	Leskovic & Meden Ljubljana.	
			Špedicija Fr. & A. Uher Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 4.	Učiteljska tiskarna v Ljubljani r. z. z. o. z.	
Schwab & Bizjak manufakturna, modna in konfekcijska trgovina Ljubljana, Dvorni trg.		Milko Jesih veletrgovina z vinom Ljubljana, Florjanska ulica 36.		Josip Prešeren čevljarska delavnica in zaloga čevljev Šiška-Ljubljana, Celovška cesta št. 82.	